

امارات، بحرین و کویت شامگاه دوشنبه ناگهان ترور شهید فخری زاده را محکوم کردند

شیوخ مرتجع خلیج فارس از چه ترسیده‌اند؟

صفحه ۲

چهارشنبه ۱۲ آذر ۱۳۹۹ | ۱۶ ربیع الثانی ۱۴۴۲ | ۲۰ دسامبر ۲۰۲۰ | سال سیزدهم | شماره ۳۸۷ | ۸ صفحه | ۳۰۰ تومان

VATANEMROOZ.IR

روزنامه صبح ایران

وطن امروز

۱۳۲ سال و ۲۸ روز گذشت |

تأملی در جان و جهان ادبی «احد بزرگی»

شاعری از تبار عاشورا

صفحه ۵

VATAN-E-EMROOZ | VOL.13 | NO.3087 | WED.DEC.02, 2020 | ISSN:2008-2886

تیتراهای امروز

تعداد کل قربانیان ۴۸۶۲۸ نفر

۳۸۲

■ طی ۲۴ ساعت ۳۸۲ نفر از هموطنان بر اثر ابتلا به کرونا جان خود را از دست دادند «اظهارنظر عجیب سخنگوی ستاد ملی مبارزه با کرونا

تهران از شبیه نارنجی است

تمدید یک هفته‌ای محدودیت‌های کرونایی در مناطق قرمز

صفحه ۲

«وطن امروز» گزارش می‌دهد پس از مرغ، قیمت تخم‌مرغ هم جهشی شد

مرغ‌های تخم طلا

■ قیمت هر شانه تخم‌مرغ روز گذشته به ۴۰ هزار تومان رسید

صفحه ۳

گزارش «وطن امروز» از اعتراض دربار انگلیس نسبت به سر یال تاریخی «تاج»

به ملکه

نزدیک نشوید!

صفحه ۸

صداور مجوز تخریب مساجد و ساختمان‌های شیعیان در عربستان

فشار آل سعود

بر شیعیان قطف

صفحه ۷

نگاه

دیدار «بن سلمان و نتانیاهو» به ضرر آمریکا، اسرائیل و عربستان

دکتر سیدمحمد مردی |

اینکه سعودی‌ها خبر دیدار محمد بن سلمان با بنیامین نتانیاهو را تکذیب کردند، نشان می‌دهد علنی شدن رابطه دیرینه اسرائیل و عربستان سعودی به نفع آل سعود نیست. این حکومت از قدیم با هم روابط دیرینه و پشت پرده داشتند، مانند رژیم بحرین و امارات، البته اردوغان هم روابط عمیق تجاری و سیاسی با رژیم صهیونیستی دارد و حتی سفارتخانه ترکیه نیز در اسرائیل فعال است.

دیدار بن‌سلمان با نتانیاهو البته در جهت اهداف دونالد ترامپ و تلاشی برای نفع رساندن به رژیم صهیونیستی است. اسرائیل در تلاش است توسط همه کشورهای منطقه به رسمیت شناخته شود؛ همچنین تلاش می‌شود کشورهای آفریقای که به شکل سنتی با نظام آپارتاید مخالف بودند، تحت فشار سعودی‌ها و برخی کشورهای منطقه، اسرائیل را به رسمیت بشناسند.

بنابراین نفع این اقدام بیش از هر کس در ظاهر برای رژیم صهیونیستی است. این دیدار در واقع در جهت به دست آوردن نوعی مشروعیت در دیدگاه افکار عمومی جهان و مشروعیت دادن به نظام آپارتاید در فلسطین است، حکومتی شبیه حکومت آپارتاید آفریقای جنوبی ولی نفعی برای آل سعود و رژیم سعودی ندارد، بلکه این رژیم را متزلزل می‌کند به همین خاطر است که مقامات سعودی و رسانه‌های عربستان این دیدار را تکذیب می‌کنند. همین که این اقدام از سوی مقامات سعودی تکذیب می‌شود، نشان‌دهنده آن است که علنی بودن روابط آل سعود با رژیم صهیونیستی به زیان این حکومت است. عربستان و رژیم صهیونیستی در هر حال دارای روابط نزدیک پشت پرده هستند و از دیدار سیاست‌های منطقه‌ای خود را با آمریکا هماهنگ می‌کنند. ضمن اینکه عربستان و اسرائیل در منطقه قادر به تهدید جمهوری اسلامی ایران نیستند بلکه تهدید منطقه‌ای ایران، آمریکا است و عربستان و رژیم صهیونیستی نیز هم با آمریکا در هماهنگی کامل به سر می‌برند و هم با یکدیگر، البته این دیدارها برای حکومت آل سعود آورده‌ای نخواهد داشت.

دیدارهای اینچنینی برای شخص محمد بن‌سلمان اهمیت دارد. بن‌سلمان شاهزاده بی‌خردی است که نخست‌وزیر لبنان را گروگان گرفته و او را مورد ضرب و شتم قرار داده، جمال خاشقچی را در کنسولگری عربستان تکه‌تکه کرده، جنگ و حشیانه یمن را با حمایت غربی‌ها به راه انداخته و باعث شده ذخایر ارزی عربستان... ادامه در صفحه ۶

یادداشت

امیررضا قموی*: مارس ۲۰۱۹ دونالد ترامپ در اقدامی

بحث‌برانگیز حاکمیت رژیم صهیونیستی بر بلندی‌های جولان را به رسمیت شناخت. این اقدام آمریکا که مخالف سیاست‌های اعلامی واشنگتن و در تضاد با قواعد و قطعنامه‌های بین‌المللی (قطعنامه‌های ۲۴۲، ۲۳۸ و ۴۴۶) بود، اعتراضات بسیاری به همراه داشت. با این حال این تمام ماجرا نبود، چرا که پنجشنبه گذشته (۱۹ نوامبر ۲۰۲۰) مایک پمپئو، وزیر خارجه ایالات‌متحده، با دیدار از بلندی‌های جولان و سخنرانی در آن – که در اقدامی بی‌سابقه بود – مهر تاییدی بر انگاره صهیونیستی بودن منطقه جولان زد تا از این طریق بتواند قیل از روی کار آمدن جو بایدن، واقعیت‌ها را به زعم خود در منطقه خاورمیانه ثابت کند^۱ و سرپرستی دولت ترامپ را به لای‌های صهیونیستی و اوانجیلیستی نمایان سازد.

این اقدام دونالد ترامپ و وزیر خارجه‌اش، مایک پمپئو، شادای بسیاری در اردوگاه صهیونیست‌ها به وجود آورد و آرزوهای دست‌نیافتنی این رژیم را به واقعیتی شورانگیز تبدیل کرد. رژیم صهیونیستی در جریان جنگ ۶ روزه (۱۹۶۷)، بلندی‌های جولان را که متعلق به کشور سوریه بود اشغال و از ۱۹۸۱ با تصویب کنست (پارلمان رژیم‌اشغالگر) آن را به سرزمین‌های ادعایی خود ملحق کرد.

بلندی‌های جولان ۱۸۶۰ کیلومتر مربع وسعت دارد که تقریباً ۷۵ درصد آن (۱۱۵۸ کیلومتر مربع) به اشغال اسرائیل درآمده است. این منطقه دارای آب فراوان و زمین‌های حاصلخیز است و با قرار گرفتن کوه جبل‌الشیخ در این منطقه، بلندترین نقطه در خاورمیانه عربی به حساب می‌آید. از این رو بلندی‌های جولان در تمام ابعاد نظامی، سیاسی، ایدئولوژیک، اقتصادی و زیست‌محیطی برای رژیم صهیونیستی حائز اهمیت است، به طوری که می‌توان ادعا کرد از دست دادن بلندی‌های جولان، امنیت وجودی این رژیم را زیر سوال می‌برد و بنیان‌های لرزان دولت یهود را بیش از پیش به لرزه درمی‌آورد. در این نوشته اهمیت بلندی‌های جولان برای رژیم صهیونیستی را مورد بررسی قرار می‌دهم و دلایل شادمانی بی‌حد و حصر صهیونیست‌ها را در به رسمیت شناختن حاکمیت رژیم صهیونیستی بر بلندی‌های جولان توسط واشنگتن بیان می‌کنم.***

بلندی‌های جولان از ابعاد گوناگون دارای اهمیت است که این ابعاد شامل موارد زیر می‌شود:

۱- موقعیت استراتژیک و نظامی: بلندی‌های جولان به خاطر داشتن سلسله‌کوه‌های مرتفع، دیوار قابل اعتمادی تلقی می‌شود، به طوری که جولان را

آواکس ثابت منطقه می‌نامند.^۲ موقعیت سوق‌الجیشی و استراتژیک جولان، به گونه‌ای است که بر تمام مناطق اطراف خود در سوریه، فلسطین و لبنان اشراف دارد. رژیم صهیونیستی با اشغال این منطقه، قادر است منطقه قنيطرة و عمق ۳۰ کیلومتری دمشق را کنترل کند و در صورت درگیری نظامی، دست بالا را در برابر سوریه داشته باشد. حاکمیت رژیم صهیونیستی بر بلندی‌های جولان، تنها سپر دفاع طبیعی دمشق علیه این رژیم را از دستان سوریه خارج و شرایط امنیتی مناسبی برای دولت یهود فراهم کرد و از طرف دیگر عمق استراتژیک آن را افزایش داد. اسرائیل به دلیل وسعت بسیار کم خود شدت نیاز به توسعه سرزمینی دارد و از این‌رو اضافه شدن وسعت بیش از هزار کیلومتر به خاک رژیم صهیونیستی، دولت یهود را از بعد نظامی و استراتژیک توانمند کرده است. اسرائیل با دارا بودن وسعت ۲۰ هزار و ۷۰۰ کیلومتر مربع، صدونجاه و سومین دولت از نظر وسعت در جهان به حساب می‌آید، از این رو الحاق جولان به این رژیم، می‌تواند حاشیه امنیتی اسرائیل را افزایش دهد.

۲- هیدروپلیتیک^۳ و منابع آبی: تأسیس موجودیت جعلی رژیم صهیونیستی با مساله بود و نبود آب پیوند خورده است. از این رو بلندی‌های جولان اهمیت بسیاری برای این رژیم دارد. مساله آب زمانی اهمیت خود را برای رژیم صهیونیستی نشان می‌دهد که گزارش سبایت بلومبرگ درباره کشور‌های درگیر با بحران بی‌آبی نگاه کنیم. بر اساس این گزارش، از ۱۷ کشور درگیر با بحران شدید بی‌آبی، ۱۲ کشور در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا قرار دارد و از این ۱۲ کشور، فلسطین اشغالی در رتبه دوم قرار گرفته است.^۴ بنابراین امنیت منابع آبی موضوعی است که همواره ذهن رهبران دولت یهود را به خود مشغول کرده است. از این رو الحاق منطقه جولان که به طور مستقیم ۳۳ درصد نیازهای آبی رژیم صهیونیستی را تأمین می‌کند اهمیت زیادی برای این رژیم دارد. علاوه بر این، الحاق این منطقه منجر به تسلط صهیونیست‌ها بر شبکه‌های آبی و رودخانه‌هایی همچون رود‌های اردن، بانیاس و دریاچه طبریا (الجلیل) و مسدود می‌شود و از بحران آبی این رژیم می‌کاهد و قدرت چانه‌زنی رژیم صهیونیستی را در منطقه خاورمیانه و شامات افزایش می‌دهد.

بنابراین از یک سو منابع آبی بلندی‌های جولان و از سوی دیگر تسلط بر رودخانه‌ها و دریاچه‌هایی که توسط بلندی‌های جولان تأمین می‌شوند، اهمیت این رژیم‌ها را برای رژیم صهیونیستی دوچندان کرده است.

مارتین شرمن، استاد دانشگاه تل‌آویو معتقد است خروج اسرائیل از سرزمین‌های اشغالی بویژه منطقه

جولان، منابع آبی اسرائیل را تا ۶۵درصد کاهش می‌دهد.^۵ بر این اساس شاید گفته بسن گوربون، نخستین نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی، فرین صحت بوده باشد که می‌گفت «آب، خون زندگی ماست و ریشه وطن در آب‌هایش قرار دارد. ما با اعراب در جنگ می‌وارد می‌شویم و سرنوشت رهین پسروری ما است».^۶ افزون بر این، عدم وجود آب و ناامنی در مساله آب، رژیم صهیونیستی را می‌تواند با چالش‌های عدیده‌ای مواجه سازد، چرا که نبود آب از یک سو موجب کمبود کار و محصولات کشاورزی می‌شود و از نظر اقتصادی و اجتماعی برای دولت یهود در درسر می‌آفریند و از سوی دیگر، سطح رفاه را در سرزمین‌های اشغالی کاهش می‌دهد و مهاجرت یهودیان را از سراسر دنیا پایین می‌آورد و حتی ممکن است مهاجرت معکوس (مهاجرت از رژیم صهیونیستی به کشورهای دیگر) را افزایش دهد. در همین باره نتانیاهو در کتاب خود تحت عنوان «جایگاهی میان ملت‌ها» تخلیه جولان را به زیان این رژیم می‌داند و در آستانه انتخابات سال ۱۹۹۶ نیز صریحاً اذعان داشت اسرائیل جولان را برای امنیت و حفظ منابع آبی خود حیاتی می‌داند و هر گونه فرار داد صلح با سوریه به نفع متضمن حفظ حاکمیت اسرائیل بر جولان باشد».^۷ با این حال رژیم صهیونیستی با وجود در دست داشتن بلندی‌های جولان با مشکل بی‌آبی مواجه است پس به طریق اولی واگنار کردن این بلندی‌ها، نه تنها امنیت آبی، بلکه امنیت وجودی این رژیم را تهدید می‌کند.

۲- کشاورزی و سکونتگاهی: همان گونه که گفته شد بلندی‌های جولان دارای خاک حاصلخیز و آب فراوان است و از این رو شرایط مناسبی برای کشاورزی و استقرار یهودیان دارد. به علاوه بیش از نیمی از سرزمین‌های اشغالی را بیابان نقب تشکیل می‌دهد که عمدتاً فاقد شرایط کشاورزی و استقرار شهرک‌های مسکونی است از این رو در اختیار داشتن جولان با مزیت کشاورزی و سکونتگاهی برای رژیم صهیونیستی بسیار حیاتی است. این مساله در کنار فضای بکر و سرسبز جولان که امکان بهره‌برداری توریستی و اقتصادی را فراهم می‌کند، اهمیت این منطقه را بیشتر می‌کند. افزون بر این رژیم صهیونیستی در حال حاضر ۴۴ شهرک در جولان اشغالی احداث کرده که جمعیتی نزدیک به ۲۰ هزار نفر را در خود جای داده است. بنابراین منطقه جولان برای موجودیتی که با معضل کمبود وسعت مواجه است، اهمیت بسیاری دارد تا بتواند مهاجران یهودی را در آن مستقر کند و جمعیت یهودی در سرزمین‌های اشغالی را افزایش دهد. از این رو الحاق جولان به رژیم صهیونیستی می‌تواند گوشه‌ای از بحران جمعیتی اسرائیل را بهبود بخشد.

صفحه ۲

اهمیت جولان برای رژیم صهیونیستی

۴- اهمیت ایدئولوژیک: جولان علاوه بر اهمیت ژئواستراتژیک، هیدروپلیتیک و کشاورزی-سکونتگاهی، دارای اهمیت ایدئولوژیک نیز هست. گمترش و در اختیار داشتن مرزهای سرزمینی نه‌تنها به عنوان یک ضرورت نظامی، بلکه ریشه در میراث و تاریخ صهیونیسم دارد. همواره رویای ایجاد اسرائیل بزرگ در مانیفست صهیونیست‌ها قرار گرفته است. در این رابطه بن‌گوریون می‌گوید: «همه بدانند اسرائیل با توسل به جنگ تأسیس شده و هرگز به مرزهایی که رسیده رضایت نخواهد داد و امپراتوری اسرائیل از فرات تا نیل امتداد خواهد یافت».^۸ جولان نیز یکی از مناطقی است که در داخل سرزمین موسوم به اسرائیل بزرگ قرار دارد. بسیاری از گروه‌های صهیونیستی همچون گروه رادیکال «گوش آمونیم» معتقدند خداوند سرزمین مقدس را به مردم یهود تخصیص داده از این رو نباید از سرزمین‌های فتح شده، عقب‌نشینی کرد.

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات خاورمیانه دانشگاه تهران

پی‌نوشت

* هیدروپلیتیک به بررسی نقش آب در رفتارهای سیاسی با مقیاس‌های گوناگون می‌پردازد.

منابع:

- 1- Davidovich, Joshua, 2020, Mike drop: What the press is saying on November 20, the times of Israel: <https://www.timesofisrael.com/mike-drop-what-the-press-is-saying-on-november-20/>
- ۲- نصری، قدیر، ۱۳۹۲، «مناطق حیاتی خاورمیانه، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق، صفحه ۲۴۷
- 3- Dormido, Hannah, 2019, These Countries Are the Most at Risk From a Water Crisis, Bloomberg: <https://www.bloomberg.com/graphics/2019-countries-facing-water-crisis/> 4- Sherman, martin, 2011, WATER IN ISRAEL: The Dry Facts, Israel institute for strategic studies, <https://strategic-israel.org/water-in-israel-the-dry-facts/>
- ۵- موسوی، سیدحسین، ۱۳۸۸، بلندی‌های جولان و امنیت رژیم صهیونیستی، فصلنامه مطالعات راهبردی، شماره مسلسل، ۴۴، صفحه ۱۶۱
- ۶- نصری، قدیر، ۱۳۹۲، «مناطق حیاتی خاورمیانه، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق، صفحه ۲۶۵
- ۷- اسلامی، محسن، ۱۳۹۱، سیاست خارجی اسرائیل، تهران: انتشارات امیر کبیر، صفحه ۲۳۳

در شبکه‌های اجتماعی

@vatanemrooz

پیامک خوانندگان ۱۰۰۰۲۳۲۱